

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 28 OCTOBER.

De heer Moncheur, die de portefeuille van openbare werken tegen zijne goesting had aangenomen, en er alleenlijk in bewilligde om eene ministeriële schikking, welke hij toegenegeen was, niet te verhinderen, is afgetreten na op eene eervolle wijze zich van zijne taak te hebben gekweten. In het ministerie van openbare werken is zijn vertrek met spijt vernomen, omdat hij de achting van al zijne bedienden had weten te verwerven, en zich altijd ten hoogste bezorgd en rechtvaardig toonde.

Zijne aanwezigheid in het ministerie is gekenmerkt door werken van een ontegenzeggelijk belang :

- 1° De overneming van den Groot-Luxemburg ;
- 2° De opening van den ijzeren weg van Samber-en-Maas en door de Ardennen ;
- 3° De bouwzorg der brug van Salzannes, (nog in onderzoek).
- 4° De overneming, door den Staat, van een groot getal gemeenschapswegen.
- 5° De briefomslagen met postzegels.
- 6° De verhooging der jaarwedde van de lagere bedienden op den staatsrijzenweg.
- 7° De verhooging der jaarwedde van de briedendragers.
- 8° De oprichting van een groot getal post-burelen.

Wanneer men zulke lijst van werkzaamheden vertoont kan, op zulken korten tijd, mag men zeggen, dat men met eere altreedt.

De *Etoile* en de *Indépendance* mogen van een ander gevoelen zijn : om de waarheid is 't hun niet te doen. Zeker, de heer Moncheur, evenals zijn voorganger, de heer Wasseige, heeft met vele moeilijkheden moeten kampen, veroorzaakt door den kwaden wil van de bedienden, onder zijne bevelen geplaatst. Maar die bladen weten genoeg, dat de dienst oneindig beter zou geweest zijn, indien men begonnen had met eenige al te « liberale » dweersdrijvers in het bestuur van post en ijzerenweg aan de deur te poetsen.

De *Etoile belge*, die verre is van den katholieken gunstig te zijn, spreekt over benoeming van den nieuwen minister als volgt :

« De heer Beernaert, er zal geen stem zijn om het tegendeel te zeggen, is een der uitmuntendste en meest geachtste advocaten van Brussel. Nooit heeft hij zich met partijpolitiek gemengd, maar men wist, dat zijne voorkeur hem naar den katholieken kant deed overhellen. Zijn wij wel ingelicht, het is niet van heden dat het huidige kabinet er aan gedacht heeft om zich dien achtbaren advocaat toe te voegen, en de eerste maal, dat er kwestie van was, zou men hem eene portefeuille hebben toevertrouwd, die meer in verhouding was met zijne studiën en met zijnen smaak. De heer Beernaert is jong ; hij heeft, meenen wij, nog de veertig niet bereikt.

« Hij is een wezenlijke redenaar, begaafd met een zeer sympathisch orgaan en met een groot talent. De openbare werken zijn juist zijne taak niet, maar men mag voorzegen, dat van 't oogenblik, waarop hij zijn verstand in die richting wenden zal, hij spoedig op de hoogte zijn zal van den toestand, dien hij heeft aanvaard, niet zonder moeite, meenen wij want hij bekleedde aan de balie eene der schitterendste positiën.

» Het is dus eene uitmuntende aanwinst voor het kabinet van den heer Malou, en wij moeten het er geluk over wenschen. »

M. Jules Nossent, advocaat en aanvullende rechter bij het tribunaal van Tongeren, is professor benoemd in de universiteit van Gent.

Proces Bazaine.

Trianon, 22 oktober, 2 ure nanoen.

Gisteren heeft de raad de bevelhebbers der vijf hoofdkorpsen van het Rbijnleger gehoord. Heden zal men maar de afdeelinggeneraals hooren. Wat meest getroffen heeft in het verhaal der vijf korpsversten is dat er eenheid in het

bevelhebberschap ontbrak, en dat ieder opperhoofd om zoo te zeggen voor eigene rekening vocht, zonder te weten wat er naast hem gebeurde. Er was verschil van meening, over de kwestie om te weten of er, na den slag van Rezonville, vooruit moest gegaan worden. De maarschalken Canrobert en Lebœuf waren zeer voorzichtig in hunne uitdrukkingen, en zegden dat het gemakkelijker is plans op het papier te maken dan ze uit te voeren. De generaals Ladmirault, Bourbaki en Frossard waren van oordeel dat er naar Verdun moest opgerukt worden. Er is een punt waarop iedereen maarschalk Bazaine in het gelijk stelde, namelijk dat de keizergeene duidelijke en uitdrukkelijke bevelen gegeven heeft. De gisteren gehoorde getuigen zullen moeten wederkeren, om te spreken over de feiten voor 17 augustus, 't is te zeggen bij de insluiting van Metz.

Iets wat opmerkenswaardig is in de verklaring van maarschalk Canrobert, is dat Bazaine het bevel tot den aftocht zou gegeven hebben, alvorens den uitslag van den slag van Saint Privat te kennen, en zelfs wanneer hij niet kon voorzien wat die veldslag zou zijn. Men vangt heden de zitting aan met het lezen der getuigenis van generaal Soleille, die, ten gevolge van ziekte, niet kan verschijnen. Uit de verklaringen van dezen officier blijkt dat de hulpmiddelen van Metz in het begin van den oorlog aanzienlijk waren, doch na den slag van Reichshoffen moest men een groot gedeelte der munitien aan het leger van maarschalk Mac-Mahon overlaten. De reserven waren onvolledig. Wat het Rbijnleger betreft, dit is nooit bevoorradad geworden zoals het moest. De bestaande hulpmiddelen waren in het binnenland verspreid, en daar de vijand de wegen had afgesneden, kon men de levensmiddelen niet naar een punt brengen.

Den 17 deed het Rbijnleger te Metz munitien vragen. Dit was noodig om den tocht naar Verdun te kunnen ondernemen. De mededeelingen, die ik den maarschalk den 16 gedaan heb, waren gegrond op de verslagen der officieren en in antwoord op de vragen van den maarschalk Ik kon maar de uitslagen overmaken, die mij langs alle kanten opgegeven werden. Na den 16 heeft generaal Soleille geene nota aan den keizer gezonden over den staat der munitien en levensmiddelen, omdat hij enkel met den maarschalk gemeenschap moest hebben. Nogtans is er eene nota aan den keizer gezonden, maar generaal Soleille kan niet zeggen van wie zij voortkwam. De generaal was den 18 bij den maarschalk en heeft van hem geen bevel gekregen om de algemeene reserve der artillerie te bevoorraden. Ik heb eenvoudig die stukken op de hoogten van Saint-Quentin gebracht.

De batterijen van de rechterzijde waren bevoorradad, wat die der linkerzijde betreft, zij konden het maar worden den dag des veldslags van Saint-Privat ; er werden wagens aan het 2° en 6° korps gezonden. Als vollediging deser getuigenis, doet de voorzitter eenen brief van generaal Soleille aan generaal Rivière lezen, waarin hij antwoordt op de vraag die hem gedaan was aangaande de hulpmiddelen der artillerie den 16 bij het vertrek uit Gravelotte, bij de terugkomst in Metz en voor de belegering. De berekeningen die hij opgeeft zijn gemaakt volgens de staten der korpsen, maar de verwarring die op den veldslag volgde heeft ze onzeker kunnen maken ; de effectieven in munitien waren, den 16, 96,181 kanonschoten, 13,230 kardezen met kogels. Den 18 waren er nog 29,000 schoten van 4 en 6,780 schoten van 12.

22 oktober, (per telegraaf).

Generaal Lebrun getuigt over de wegen, marschen en het leggen van bruggen. Er zijn verscheidene bevelen gegeven, zonder door het hoofdkwartier te komen. Daaruit ontstonden tegenstrijdigheden en verwarring.

Trianon, 24 oktober.

De zitting wordt om half een uur hernomen. Het verhoor der getuigen wordt voortgezet. De heer Jaundé, burgerlijk ingenieur te Metz, verklaart dat er den 14 augustus, des morgens, aan den staf eene vraag gericht werd om de brug van Noveant te vernielen. Men antwoordde : « begrepen, » maar wij weten niet wie ons dit antwoord gegeven heeft ; men heeft de brug niet doen springen. 't Is den 15 dat de vijand den ganschen dag gebruik heeft gemaakt van die brug. Den 17 heeft gansch het leger van Steinmetz van die brug gebruik gemaakt, maar in eene verschillende richting. Getuige, onderzocht of hij van dit feit niet gesproken had aan officieren, opdat zij het den opperbevelhebber zouden overmaken, verklaart zich dit niet te herinneren.

De heer Renault, spoorwegbediende. — Den 12 hebben wij maarschalk Bazaine eene depeche doen overmaken, om de vijandelijke verkenners

aan te kondigen en te melden dat de Pruisen te Pont-à-Mousson waren. Denselven dag kwam generaal Marguerie met zijne ruitrij. Hij liet een detachement om de brug van Noveant te bewaken. Na zijn vertrek ontving hij eene depeche om terug te keeren. Den 13 waren de vijandelijke verkenners langs den overkant der brug, zij hebben den telegraaf doorsneden. Dien dag heb ik eene depeche overgebracht, waardoor de noodzakelijkheid werd aangetoond om de brug van Noveant af te branden. Den 17 trok de vijand er met groote machten over.

De heer Mathieu, eigenaar te Noveant, heeft insgelijks depechen aan het hoofdkwartier overgemaakt, om de aanwezigheid des vijands te vermelden en zijn zeer waarschijnlijk voornemen om zich te bedienen van de bruggen der Moezel om over de rivier te trekken. Den 14, te rekenen van den middag hadden wij geene gemeenschap meer met Metz ; ik ben het die de laatste depeche overmaakte, waarbij geraagd werd de brug van Noveant te vernielen, wat gemakkelijk was, aangezien het eene brug van ijzerdraad was. De Pruisen trokken er den 15 en den 16 over. De eerste telegrammen van den getuige waren van den 13 ; zij werden aan het hoofdkwartier aan den maarschalk en aan den keizer gezonden, ten einde ook troepen te doen komen. Wij zagen, zegt hij, de pruisische schildwachten plaatsen. Voor alle antwoord liet men ons weten : « Weest gerust, weest niet bang van de Pruisen. » Deze depechen waren niet ondertekend. 't Is den 14 dat de vijandelijke troepen bruggen begonnen te werpen boven en beneden Noveant ; er was eene schipbrug boven en eene schraagbrug beneden die plaats. Gewonde pruisische officieren, die ik ten mijnen ontving, hebben mij gezegd dat, waren den 16 de Franschen vooruitgerukt, het duitsch leger verloren was.

Mr Lachaud doet opmerken dat maarschalk Bazaine te Borny was, waar de telegraaf niet meer werkte en dat hij van dan af de antwoorden niet kon overmaken, die onmiddellijk gegeven werden.

De heer Soale, inspecteur der spoorwegen te Ars. — Den 3 september vroeg maarschalk Bazaine mij over welke hulpmiddelen ik kon beschikken voor den overtocht der troepen. Generaal Coffinières had gezegd dat er ten minste drie weken noodig waren om de brug van Longeville te herstellen. Ik dacht in tegendeel dat die overtocht in drie dagen kon hersteld worden en zegde het aan generaal Coffinières, hem verklarende dat ik mij daarvoor uitdrukkelijk verbond. Dan zegde de heer Coffinières mij : welnu ! spreek van uw ontwerp niet aan maarschalk Bazaine. Ik zegde er den maarschalk niets van, daar ik niet de oorzaak van een geschil tusschen de overheden wilde worden. Getuige verklaart verder dat maarschalk Bazaine den 22 augustus gemakkelijk talrijke stukken belegeringsgeschut en grooten voorraad kon veroveren, door de Pruisen niet verje van Metz bijeengebracht.

Kolonel Villenois verklaart dat hij het hoofdkwartier onderricht heeft van de groote moeilijkheden van den eenigen weg van Gravelotte en dat hij den anderen weg van Sarluy aantoonde.

Buitenlandsch nieuws.

Nederland.

FRISSCHE LUCHT AAN 10 GULDENS.

Onlangs zaten in den trein van Arnhem naar Emmerik, en wel in een compartiment der eerste klasse, drie dames en twee heeren, waaronder een Engelschman.

't Was stikkend heet, en men deed alle moeite om een der raampjes open te maken, maar daar de wagen nieuw was, schenen deze bijzonder te knellen. Juist kwam de conducteur om de kaartjes na te zien, en ook hij deed eene poging, maar even vruchteloos als die der beide reizigers.

De Engelschman, die weinig geduld had, en wien bovendien 't zweet van het hoofd gudste, nam daarop zijn stok, en sloeg een der ramen in met de woorden :

— Zoo, nu hebben wij al wat frissche lucht.

— Mijnheer, zeide de conducteur, dat zult gij moeten betalen.

— Hoe duur ?

— Vijf guldens.

De reiziger nam zijn portemonnaie, en reikte hem een muntbiljet toe van tien guldens. Terwijl nu de conducteur vijf guldens in zijn zak zocht om den Engelschman terug te geven, zeide deze zeer bedaard :

— O, dat is niet noodig, ik zal het andere ook maar stukslaan, dan is het juist gepast.

En met een tweeden slag sloeg hij ook het andere raampje in. Het gevolg hiervan was, dat de overige personen ijselijk veel lucht gevat hebben, en de Engelschman de geheele reis

door met een gelaat van zelfvoldoening rond heeft gekoken, als wilde hij zeggen :

— Dat is mijn wind, die hier inwaait !

— Eene vent die ter dood verwezen was, uitte er zijne verwondering over in dier voege : Maar, M de advocaat, 't is onrechtvaardig, 't is schrikkelijk zoo ter dood veroordeeld worden ! 't Is genoeg om er zijn hoofd van te verliezen !

— Een dronkaard ligt op den kant ener straat van Antwerpen. Ontwaakt zijnde door de stappen van eenen voorbijganger, vraagt hij. Zeg eens hoe laat is het ?

— Twintig minuten na midderdag.

Hoe, zoo laat reeds, en ik ben nog niet opgepraapt !

Ah ça, er is dan geene politie meer te Antwerpen...

— In Holland spreken zij ook fransch : Een Franschman vroeg in de straat aan eenen Hollander : Monsieur parlez vous français.

De Hollander : Comme ça, par ci par là een woorden.

De Franschman : Quelle beure est-il ?

De H. : Halver huit mossieur.

De F. : où voyez-vous ça ?

De H. : De l'autre dentelle de la colère, il y a un plus sage. (Van den anderen kant van den toren (toorn) is er een wijzer.)

Door een ingezetene van Amsterdam is een brief uit Londen ontvangen, waarin het volgende voorkomt (in duitsche taal) : Volgens heden hier uit Sumatra ontvangen telegrammen worden de Atchinezzen overal door de nederlandse troepen teruggedreven en steken zij op hunnen aftocht alle peperplantages in braad. Daar de tweede groote expeditie, voor zooveel hier te lande bekend is, nog niet is begonnen, schijnt dit bericht, indien het waarheid bevat, betrekking te hebben op de blokkade, die gepaard kan gaan met landingen op verschillende punten der atchineseesche kust.

Frankrijk.

De rechterzijde der nationale vergadering van Frankrijk heeft woensdag eene bijeenkomst gehouden. De heer d'Audiffret-Pasquier zegde er op, dat de aarzeling niet meer mogelijk was. De profneming met de behoudende republiek was mislukt. De conservateurs bieden het land eene grondwettelijke monarchie aan. Hij eindigt met de verklaring, dat hij aan de overwinning niet twijfelt.

Spreeker wordt levendig toegejuicht, waarna de vereniging bij eenparigheid eene beslissing aanneemt, die aan de nationale vergadering moet onderworpen worden. Die beslissing haalt de grondwettelijke waarborgen aan, zoals zij door *le Soir* en andere dagbladen werden medegedeeld.

De voorzitter doet opmerken, dat vele leden van het linkermidden aanhangers zijn, ten minste in theorie, van de grondwettige monarchie. Hij stelt dus voor, ten einde eene verstandhouding te doen ontstaan, hun de beslissing mede te deelen, welke aan de nationale vergadering zal onderworpen worden. Hij verhoopt dat zijne leden in die beslissing eene genoegdoening zullen vinden voor al hunne beginselen en een antwoord op al hunne gewetensbezwaren. Dit voorstel wordt aangenomen.

De heer Chesnelong treedt hierna in breedvoerige bijzonderheden over zijne gesprekken met den graaf van Chambord. Wat de grondwettige waarborgen betreft stelt hij vast, dat de eensgezindheid volledig is tusschen de denkbare leden van den graaf van Chambord en die van het liberale Frankrijk.

Een telegram uit Versailles van gisteren luidt : « Het rechtermidden heeft besloten na afloop der zitting, en als openbaar blijk van vereniging tusschen de monarchistische fractien, zich van het hotel Vatel naar het hotel des Reservoirs te begeven, om de vereniging der Reservoirs te gaan vervoegen. Het vraagstuk der vervoegde bijeenroeping van de kamer is nog niet beraadslaagd geworden. »

Italië.

Het gouvernement van Victor Emmanuel wil in de vervolgingen tegen de kerk voor het Pruisisch Staatsbestuur niet onderdoen. De telegraaf meldt dat de junta, die met de liquidatie der geestelijke goederen gelast is, gister zes kloosters waaronder zich de generaalshuizen der jezuiten en der Franciskanen bevinden, doen ontruimen heeft. De consuls van Portugal en Amerika hebben eene protestatie ingediend, tegen het in bezit nemen van zekere lokalen in die klooster die aan de natie, welke zij vertegenwoordigen behooren.